

Cumegn da Surses

**Lescha davart la
protecziun dalla populaziun**

Cuntign

I.	Determinaziuns generalas	4	
	Art. 1	Scopo	4
	Art. 2	Noziuns	4
	Art. 3	Execuziun	5
	Art. 4	Prancepi	5
	Art. 5	Incumbensa	5
	Art. 6	Atgna responsabladad	5
	Art. 7	Dretg subsidiar	5
II.	Stab directiv communal	6	
	Art. 8	Organs	6
	Art. 9	Stab directiv communal (SDC)	6
	Art. 10	Incumbensas SDC	6
	Art. 11	Schef SDC	7
	Art. 12	Schef digl stab SDC	7
	Art. 13	Commembers digl SDC	7
	Art. 14	Indemnisaziun e sieranzas	7
III.	Prevenziun per situaziuns spezialas ed extraordinarias	8	
	Art. 15	Incumbensas e cumpetenzas, situaziun speziala	8
	Art. 16	Dominar situaziuns spezialas ed extraordinarias	8
	Art. 17	Cumischungs spezialas	9
IV.	Maseiras digl stab directiv communal e costs tgi resultan	9	
	Art. 18	Maseiras	9
	Art. 19	Finanziaziun	9
	Art. 20	Cumpetenzas d'expensas	9
V.	Determinaziuns penelas e finalas	10	
	Art. 21	Determinaziuns penelas	10
	Art. 22	Annulaziun digl dretg existent	10
	Art. 23	Antrada an vigour	10

Sa basond alla lescha davart la protecziun dalla populaziun digl cantun Grischun digls 17 da zarcladour 2015 (LPPC) relascha igl cumegn da Surses la suandonta lescha:

I. Determinaziuns generalas

Art. 1

Scopo

¹ La protecziun dalla populaziun ò igl intent da proteger la populaziun e la sia basa da veiver an situaziuns spezialas ed extraordinarias, e chegl cun:

- a) planisar, preparar scu er realisar maseiras da protecziun e d'ageid;
- b) garanteir l'abilitad directiva civila;
- c) proteger, salvar ed assister an cass d'evenimaints.

² La protecziun dalla populaziun geida a limitar donns an cass d'evenimaints ed a dominar donns siva d'en evenimaint. La lescha cumpeggia la Planisaziun, preparaziun e la realisaziun da maseiras per proteger e gidar alla populaziun an cass da fenomens dalla nateira scu lavegnas, bovas, inundaziuns, incendis da gôts etc. ed otras situaziuns spezialas ed extraordinarias.

Noziuns

Art. 2

¹ I vignan duvradas las noziuns suandontas:

Situaziun normala: ainten la situaziun normala tanschan igls andamaints ed igls meds d'ageid ordinaris per dominar las incumbensas digls cumegns.

Situaziun speziala: ainten la situaziun speziala pon singulas incumbensas digls cumegns u digl cantun betg ple neir adampleidas cugls meds d'ageid dalla situaziun normala.

Situaziun extraordinaria: ena situaziun è extraordinaria, sch'igls meds d'ageid dalla situaziun normala u speziala tanschan betg an numerous sectours per adampleir las incumbensas digls cumegns e digl cantun u schi en grond domber da persungas è pertutgia digl cass da donn.

Evacuaziun: la dislocaziun organisada da gliout or d'en territori pertutgia ainten en territori betg u manc pertutgia siva d'en cass da donn, tgi magna per regla ad ena midada digl li per pi lung taimp.

Evacuaziun preventiva: igl bandunar decreto temporarmaintg igl territori da prieveil, avant tgi capeta en evenimaint da donn potenzial. Per regla magna l'evacuaziun preventiva betg ad ena midada da domicil pi lunga. Tot tenor igl svilup dalla situaziun pò sa resultar or d'en'evacuaziun preventiva en'evacuaziun.

Evacuaziun urgenta: ena dislocaziun immediata da persungas or d'en territori da prieveil acut. Chegl pò neir aviso alla populaziun cun en alarm a bucca e/u cun en alarm da sirena. Er per en'evacuaziun urgenta è da basigns ena planisaziun, includa per regla pero betg en alloschamaint da substituziun adequat. Cozza igl prieveil pi dei, pò l'evacuaziun urgenta neir midada an en'evacuaziun.

² Denominaziun da persungas, funcziuns e professiuns ainten chella lescha sa refereschon a tottas dus schlattagnas, schinavant tgi sa resulta navot cuntrari or digl scopo dalla lescha.

³ Schinavant tgi noziuns ainten chella lescha èn ansomma betg definadas u betg an furma divergenta, valan las definiziuns dallas noziuns digl dretg superiour.

Art. 3

Execuziun

La suprastanza communal porta la responsabladad politica per la protecziun dalla populaziun segl territori digl cumegn. La suprastanza communal exequescha chella lescha e pò relascher las disposiziuns executivas basignevlas persiva.

Art. 4

Prancepi

¹ L'organisaziun da catastrofa respectivamaintg l'organisaziun da crisa cumpeglia tot igls agens meds e meds attribuias per dominar la situaziun extraordinaria. L'organisaziun da catastrofa/da crisa sa basa sen las structuradas existentas digl cumegn ed adamplescha las sias incumbensas cun angaschamaint coordino e conform agl taimp.

² La suprastanza communal definescha la structura e l'organisaziun dall'organisaziun da catastrofa respectivamaintg da crisa e furma per chel intent en stab directiv communal, schinavant tgi gl'è prescretg navot oter ainten chella lescha u ainten en dretg surordino. La suprastanza communal elaborescha en organigram e formulescha en carnet da dueirs per igls commembers.

³ Tot las activitads digl stab directiv communal e dallas organisaziuns communalas cun pensums spezial (pumpiers, cumischung da lavegnas etc.) vignan chintadas tar l'organisaziun da crisa respectivamaintg da catastrofa digl cumegn.

Art. 5

Incumbensa

Per dominar situaziuns spezialas ed extraordinarias ò igl stab directiv communal igl dueir da

- orientar la populaziun e piglier maseiras da prevenziun,
- schurmager la populaziun, valours materialas ed igl ambiaint,
- minimar donns,
- restabileir schi spert scu pussebel la situaziun normala.

Art. 6

Atgna responsabladad

Igl fatg tgi igl stab directiv communal e las organisaziuns tgi èn neidas incaricadas da tal preparan, ordineschan e realiseschan maseiras da protecziun, na liberescha betg la populaziun dall'atgna responsabladad.

Art. 7

Dretg subsidiar

Schinavant tgi la lescha cuntigna nigra regulaziun, sa drezzan las cumpetenzas ed incumbensas

- a) per cass da situaziuns spezialas ed extraordinarias alla lescha cantunala davart la protecziun dalla populaziun (LPPC);
- b) cass cuntrari alla legislaziun vertenta per la situaziun normala.

II. Stab directiv communal SDC

Organs	<p>Art. 8</p> <p>L'organisaziun directiva communal sa cumpona digls suandonts organs:</p> <ul style="list-style-type: none">a) suprastanza communal;b) stab directiv communal (SDC);c) schef digl stab directiv communal;d) schef digl stab digl stab directiv communal;e) commembers digl stab directiv communal.
Stab directiv communal	<p>Art. 9</p> <p>¹ Igl stab directiv communal sa cumpona da represchentants dalla suprastanza communal, digls pumpiers, dalla protecziun civila, digl spital, digls sarvetschs tecnicos scu er d'ulteriours collaboratours dall'administraziun communal.</p> <p>² Igl mastral è ex officio igl schef digl stab directiv communal. La suprastanza communal definescha igl schef digl stab digl stab directiv communal. La dirada d'uffezi digl schef e digl schef digl stab digl stab directiv communal sa drezza tenor la perioda d'uffezi respectiva (legislatura). An cass urgents u schi la suprastanza communal è betg abla d'ager schea la cumpetenzza da decider - an chella successiun - tigl mastral, tigl sies suppleant respectivamaintg tigl commembers dalla suprastanza communal tg'èn disponibels.</p>
Incumbensas	<p>Art. 10</p> <p>¹ Igl stab directiv communal infurmescha e cunsegia la suprastanza communal respectivamaintg mintgamai igl purtader da decisiuns, propona maseiras e procura tgi lour decisiuns vignan exequeidas. Igl stab directiv communal è responsabel per realisar tot las incumbensas digl art. 5, an spezial:</p> <ul style="list-style-type: none">a) giuditgier la situaziun da prieveil;b) planisar prevenziuns e concepts d'urgenza;c) sierar la prontadad all'acziun e l'ordinaziun digls meds. Lotiers totga er da controllar cuntinuadamaintg igl sistem d'alarm (alineia 5 ordinaziun per la protecziun dalla populaziun);d) alarmer ed infurmar la populaziun;e) ordinar ed exequeir las directivas da cumportamaint;f) ordinar ed exequeir las maseiras urgentas basignevas;g) ordinar ed exequeir las maseiras per la protecziun da gliout ed animals;h) ordinar ed exequeir igl provedimaint dalla populaziun;i) ordinar ed exequeir las maseiras per la protecziun digl ambiant e da valours materialas scu er lour reparaziun;j) ordinar ed exequeir requisiziuns;k) an situaziuns extraordinarias: metter a disposiziun gratuitamaintg localitads, bietgs e bagns immobigliars an favour digl cantun per igls meds utilisos e per forzas auxiliaras;l) ordinar ed exequeir maseiras per restabileir la situaziun normala;m) coordinar igl adiever digls meds, rinforzamaint e ramplazzamaint dallas furmaziuns d'acziun;n) dumandar sustign d'ageid da terzs tar la protecziun civila, l'armada, la pulizeia, cumegn vaschigns ed igl cantun;

- o) far propostas alla regenza, relascher disposiziuns agl senn dalla LPPC¹;
- p) consultar persungas digl rom per cunsegliaziun.

² Igl stab directiv communal è cumpetent da relascher decrets penals anvers associaziuns, instituziuns ed ulteriouras terzas persungas allas qualas igl cumegn ò delego l'execuziun d'incumbensas communalas.

³ Igl commembers digl stab directiv communal on da visitar la furmaziun da basa dad en de e da frequentar mintga tschintg onns ena furmaziun supplimentara (art. 13 ordinaziun tar LPPC).

Art. 11

Schef SDC

Igl schef digl stab directiv, scu er igl substitut, ò la surveglanza generala ed uscheia er la responsabladad da manar l'organisaziun d'urgenza digl cumegn e decretescha ordinaziuns, directives e decisiuns:

- a) giuditgescha igl svilup dalla situaziun
- b) è responsabel d'alarmar e convocar igl stab directiv communal
- c) procura aint igl rom digl management da risc per las maseiras da prevenziun, protecziun e siertad, risguardond tot las cartas ed analisis da priewel
- d) alarmescha ed infurmescha la populaziun. Infurmescha autoritads, uffezis e las medias.
- e) fò propostas alla suprastanza communal per decisiuns tgi surpaskan las sias cumpetenzas
- f) ordinescha tot las maseiras tecnicas ed organisatoricas basignevlas per realisar decisiuns.

Art. 12

Schef digl stab SDC

Igl schef digl stab magna, coordinescha e survegilescha igls process dalla lavour digl stab ed

- a) elaborescha ed actualisescha en concept d'alarmar per igl sies stab
- b) elaborescha cun igl stab la planisaziun d'urgenza basignevla
- c) elaborescha ena planisaziun digl onn scu er en budget
- d) examinescha mintg'onn igl sies stab antras exerchezis d'acziun. È responsabel per la furmaziun digl stab directiv communal.

Art. 13

Commembers SDC

Commembers digl stab directiv communal:

- a) liquideschan lour incumbensas surdadas tenor igls carnets da dueirs
- b) decidan aint igl rom da lour cumpetenzas risguardond l'organisaziun digl stab
- c) pon proponer agl schef digl stab directiv communal igl alarm e la convocaziun digl stab directiv communal.

Art. 14

Indemnisaziun e sieranzas

¹ La responsabladad digls organs numnos ainten chella lescha respectivamaintg las persungas correspondentas sa drezza tenor la lescha davart la responsabladad digl stadi (LRS).

¹ p. ex. ordinaziun tenor art. 14 LPPC anvers implants d'energeia e da provedimaint d'ava

² Tenor descripziun da labour per autoritads e cumischungs digl cumegn da Surses, tgi è an vigour ansemen cugl reglamaint da speisas siva digl 01-01-20, vignan sedutas siva dallas 18.00 paedas cun 40 francs l'oura.

³ Tot igls commembers digl stab directiv communal èn tenor l'ordinaziun communal digl persunal art. 54 sieros antras l'assicuranza da responsabladad digl cumegn, chegl cumplettamaintg cunter tot las pretensiuns an connex cun donns da material e persungas.

⁴ Per commembers d'autoritads vala ena sieranza collectiva cunter accidents, la quala sierescha la diaria, igl capital d'invaliditad scu er an cass da mort.

III. Prevenziun per situaziuns spezialas ed extraordinarias

Art. 15

Incumbensas e cumpetenzas

¹ Igl cumegn è responsabel per la prevenziun per situaziuns spezialas ed extraordinarias segl territori digl cumegn.

² El ò an spezial las suandontas incumbensas e cumpetenzas:

- a) analisar igl prievei pigl territori digl cumegn u igl prievei tgi savess succeder;
- b) realisar respectivamaintg disponer dallas maseiras tgi sa basan all'analisa da prievei, an collaboraziun cugls cumegnns vaschigns ed igls gestiunaris dallas funtangas da prievei;
- c) sierar tg'igls apparats da comunicaziun funcziuneschan, igl andomber vign prescretg digl cantun, scu er sierar la cumpetenza d'utilisaziun digls funcziunaris digl cumegn;
- d) alarmar la populaziun ed ordinar directivas da cumportamaint.

³ Igl cantun vign infurmo dall'analisa da prievei. Chella vign actualisada periodicamaintg allas cundiziuns actualas.

Art. 16

Dominar situaziuns spezialas ed extraordinarias

¹ An situaziuns spezialas ed extraordinarias ò la suprastanza communal an spezial suandontas incumbensas e cumpetenzas:

- a) convocar immediat igl stab directiv communal;
- b) valetaziun dalla situaziun;
- c) ordinar e realisar maseiras adequatas alla situaziun per proteger, salvar e tgirar la populaziun;
- d) crear e sierar la comunicaziun cun igls partenaris digl schurmetg dalla populaziun ed igl stab cantunal, lotiers totgan er gestiunaris d'implants d'energeia e provedimaint d'ava ed indrezs telematics
- e) organisar igl provedimaint da vivonda da basa, ava ed energeia per la populaziun;
- f) organisar maseiras per restabileir la situaziun normala;
- g) cooperaziuns e coordinaziuns adattadas alla situaziun cun cumegnns vaschigns ed igl cantun.

Cumischungs spezialas **Art. 17**
Per relaziuns spezialas pò igl stab directiv communal numnar e dar igl dretg da decider ad ena cumischung speziala cun persungas digl fatg (p.ex. cumischung da lavegnas).

IV. Maseiras digl stab directiv communal e costs tgi resultan

Maseiras **Art. 18**
¹ Igl stab directiv communal peglia an atgna responsabladad las decisiuns per maseiras, tenor incumbensas art. 10. Detagls vignan reglos ainten carnets da dueirs.
² Las ordinaziuns digl stab directiv communal èn liontas per mintgign ed on da neir observadas. Cunzont per bloccadas da veias e sendas, restricziuns da star an tgesa tar prieveil da lavegnas ed evacuaziuns. Igl stab directiv communal pò piglier an ageid la pussanza dalla pulizeia per realisar las maseiras.
³ An situaziuns extraordinarias pon menaschis ed organisaziuns neir obliias da metter a disposiziun collaboratours cun saveida tenor alinea 1.

Finanziaziun **Art. 19**
¹ Igl costs per las maseiras tenor art. 10 von per regla a chint agl cumegn. Igl cumegn pò pero adossar igls costs a privats schi las maseiras èn an lour interess.
² Igl costs tgi èn colliias cun las evacuaziuns on da neir purtos dallas persungas evacuadas. Schinavant tg'igl cumegn presta prepaiamaints pò el pretender ena restituziun digls evacuos.
³ Schi dat nign consens davart igl purtar igls costs, relascha igl cumegn ena disposiziun contestabla.

Cumpetenzas d'expensas **Art. 20**
¹ Igl commembers digl stab directiv communal disponan da prancepi d'ena cumpetenzza da finanzas tgi è basignevla per liquidar independentamaintg lour incumbensas.
² Per expensas/investiziuns planisablas dastga igl stab directiv communal disponer sulettamaintg dallas contribuziuns preveidas aint igl preventiv. Tenor pussebladad on las posiziuns pertutgeidas da neir concretisadas aint igl rom digl preventiv.
³ L'indemnisaziun per requisiziuns scu er per possessours da stabilimaints da provedimaint succeda tenor LPPC e tenor legislaziun d'execuziun appartenenta.

V. Determinaziuns penalas e finalas

Determinaziuns penalas	Art. 21 Tgi tgi cunterfò allas ordinaziuns digl stab directiv communal u da cumischungs ed organisaziuns incumbensadas digl stab directiv communal, vign punia cun ena multa d'anfignen 5'000 francs, per cass da repetiziun anfignen 10'000 francs.
Annullaziun digl dretg d'anfignen adacò	Art. 22 Cun l'antrada an vigour da chella lescha è dissolveidas las leschas davart l'organisaziun da catastrofa digls anterius cumegns da Bivio, Cunter, Marmorera, Mulegns, Riom-Parsonz, Salouf, Savognin, Sur e Tinizong-Rona scu er tottas determinaziuns tgi stattan an cuntradicziun cun chella lescha.
Vigour	Art. 23 La lescha aintra an vigour directamaintg per data dall'approvaziun antras la radunanza communal.

Approvo dalla radunanza communal digls 2021.

Per la suprastanza communal

Igl mastral:

Igl scrivant da cumegn:

.....
Leo Thomann

.....
Beat Jenal